



Zápis z jednání Rady vlády pro záležitosti romské menšiny dne 1. listopadu 2016

Jednání se uskutečnilo v úterý 1. listopadu 2016 (12.00 – 16.00 hod.) v Lichtenštejnském paláci Úřadu vlády ČR (adresa: U Sovových mlýnů 4/506, Praha 1).

Přítomní členové: Ján Balog (místopředseda rady), František Bikár, Mgr. Jiří Dienstbier (předseda rady), Mgr. Lucie Fuková, Ing. Emil Horvát, Ing. Karel Holomek, Bc. Martina Horváthová, PhDr. Renáta Köttnerová, Mgr. Jan Kudry, Ph.D., Michal Mižigár, Mgr. Eva Nehudková (KVOP), Bc. Lýdia Poláčková, PhDr. Petr Pospíšil (SMOČR), Čeněk Růžička.

Osoby pověřené k zastupování členů: Bc. Stanislav Daniel (AKČR), Mgr. Stanislava Kottnaerová (MZ), Mgr. et. Bc. Petr Krčál (MPSV), Mgr. Václav Pícl (MŠMT), Mgr. Adolf Polák (MV).

Omluvení členové: Oldřich Bubeníček (AKČR), Mgr. Daniel Herman (MK), PhDr. Jana Horváthová, Milan Chovanec (MV), doc. PhDr. et PhDr. Martin Kaleja, Ph.D., Mgr. Michaela Marksová (MPSV), Bc. Edita Stejskalová, Ing. Karla Šlechtová (MMR), Mgr. Kateřina Valachová, Oto Váradí.

Hosté: Mgr. Markéta Benešová (MV), Ing. Marie Bílková (MF), Mgr. Květoslava Gabrielová (MK), Mgr. Radek Jiránek (ASZ), Mgr. Anna Pechová (MŠMT), Mgr. Michaela Povolná (MZ), Mgr. Blanka Kavková (MZ), Tereza Štěpková (Institut Tereziánské iniciativy)

Úřad vlády ČR: PhDr. Mgr. Andrea Baršová, Ph.D., Mgr. David Beňák, Mgr. Zdeněk Doubravský, Tereza Heková, Mgr. Jan Kozubík, Martin Martínek, M.A., Bc. Jiří Svěrák, Mgr. Martina Štěpánková.

Zahájení

J. Dienstbier, ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu a předseda Rady vlády pro záležitosti romské menšiny, zahájil zasedání, přivítal členy a hosty a informoval je o tom, že se ze zasedání pořizuje zvukový záznam. Usnášeníschopnost Rady vlády pro záležitosti romské menšiny (dále jen „Rada“) byla potvrzena přítomností 17¹ členů v zasedací místnosti na začátku zasedání z celkového počtu 27 členů Rady.

Přítomno	Celkový počet	Usnášeníschopnost
17	27	ANO

Zasedání je usnášeníschopné.

Jednání se účastní hosté z Institutu Tereziánské iniciativy, kteří později informovali o projektu Databáze romských obětí holocaustu. Předseda Rady rovněž přítomným oznámil, že obdržel rezignaci členů Mgr. Cyrila Kokyho, Bc. Moniky Mihaličkové a Miroslava Zimy.

Program byl členům a členkám Rady zaslán elektronicky společně s pozvánkou a podkladovými materiály. Nad rámec zaslání programu předseda Rady na návrh občanských členů zařadil

¹ Další členové Rady dorazili v průběhu zasedání

nový bod jednání, který reagoval na situaci v Žatci a zapojení styčných důstojníků pro menšiny do řešení podobných případů. Tento bod navrhl zařadit jako první bod programu.

1. Zapojení styčných důstojníků pro menšiny do řešení konfliktních situací;
2. Informace o zahájení školního roku ve vztahu k implementaci novely školského zákona upravující vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami;
3. Informace o projektu „Databáze romských obětí holocaustu“;
4. Informace o činnosti Agentury pro sociální začleňování a schválení Metodiky koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám;
5. Informace o činnosti pracovních skupin zejména informace o činnosti Pracovní skupiny k protiprávním sterilizacím;
6. Různé.

Hlasování o programu:

ANO	ZDRŽEL SE	PROTI
18	0	0

Program zasedání byl přijat.

1. Zapojení styčných důstojníků pro menšiny do řešení konfliktních situací

Občanští členové Rady vlády pro záležitosti romské menšiny vydali 23. října 2016 prohlášení, ve kterém žádají důsledné prošetření smrti Roma v Žatci. Uvedli, že narychlo provedené pitvy neprokázaly cizí zavinění. Existují ovšem videozáznamy zveřejněné serverem www.romea.cz, které vyvolávají mnoho otázek. Rovněž výpovědi některých svědků pro tento server hovoří o pravděpodobném cizím zavinění. Dle vyjádření občanských členů Rady měl obtěžujícího mladíka „pacifikovat“ zaměstnanec restaurace i několik přítomných hostů, a poté také přivolaná hlídka městské policie. Na základě výše uvedených informací nelze vyloučit použití nepřiměřených prostředků, které mohly zdravotní stav mladíka zhoršit a být případně i příčinou jeho smrti. Občanští členové Rady požádali příslušné autority o důkladné a důsledné prošetření celé věci orgány činnými v trestním řízení v co nejkratším čase.

Tajemník Rady byl v kontaktu s Krajským ředitelstvím policie Ústeckého kraje, které poskytlo informaci o incidentu. Incidentu v žatecké pizzerii předcházelo zadržení mladíka M. D. policií z důvodu neoprávněnému vniknutí do bytu v Husově ulici v Lounech. Z tohoto důvodu byl M. D. zadržen hlídkou policie a umístěn do cely předběžného zadržení. Vzhledem ke zhoršení zdravotního stavu byl převezen do nemocnice.

Následoval incident v pizzerii. Okolnosti, jež jsou předmětem stížnosti členů Rady, jsou vzhledem k zahájení úkonů trestního řízení, včetně zjištění kamerových záznamů, předmětem vyšetřování lounských kriminalistů.

Odbor vnitřní kontroly Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje se v souvislosti se zadržením mladíka M. D. téhož dne v ranních hodinách zabývá postupem policie, od okamžiku střežení do propuštění M. D., jež předcházelo incidentu v žatecké pizzerii.

Mgr. Markéta Benešová k incidentu uvedla, že styční důstojníci nejsou v této fázi do vyšetřování zapojeni. Ti spadají pod krajské ředitelství PČR, podílí se však společně např. s policejními specialisty pro menšiny na zlepšování spolupráce policie s příslušníky národnostních menšin, a to například v programech prevence kriminality. MV a ÚV ČR za účelem zlepšení vzájemné spolupráce připravili během léta t.r. setkání krajských koordinátorů pro romské záležitosti

a styčných důstojníků, kteří se v rámci své pracovní náplně pravidelně setkávají s příslušníky romské menšiny a současně řeší problémy vyvstávající z podmínek života osob v sociálně vyloučených lokalitách. Cílem setkání bylo vyhodnotit stávající způsob spolupráce mezi koordinátory a styčnými důstojníky, případně v rámci diskusního fóra přednést návrhy a doporučení na prohloubení této spolupráce.

Občanští členové, jmenovitě Jan Balog, Bc. Martina Horváthová, Bc. Lýdia Poláčková, Mgr. Lucie Fuková, PhDr. Renáta Köttnerová, Čeněk Růžicka, František Bikár, Mgr. Jan Kudry, Ph.D., Bc. Michal Mižigár, Ing. Karel Holomek, Ing. Emil Horvát, na zasedání přečetli výzvu, ve které zmínili, že:

„Vzhledem k vývoji situace a protichůdným informacím zveřejněným v médiích k případu smrti M. D. v Žatci dne 18. 10. 2016 žádáme Policii ČR o důkladné prošetření událostí, které předcházely příjezdu hlídky Městské policie do Pizzerie Panamera, i samotného postupu Městské policie na místě.

Ohrazujeme se proti událostem ze 27. 10. během řádně nahlášeného pietního shromáždění:

- Vyjádření starostky na shromáždění považujeme za nemístné. Jako zástupkyně zřizovatele Městské policie tak dala jasný vzkaz, že výsledky vyšetřování předjímá a není nestranná.
- Policie ČR nezvládla a podcenila bezpečnostní situaci na místě. Ochrana účastníků shromáždění byla nedostatečná, přímo v místě piety čekali pravíkoví extremisté a policie tak nechala prostor vzájemným provokacím a eskalaci napětí ve městě.

Uvědomujeme si, že je třeba vyčkat výsledků vyšetřování a na tyto výsledky budeme netrpělivě čekat stejně jako velká část romské národnostní menšiny zneklidněná již několikátým diskutabilním případem postupu městské nebo státní policie. Podobných případů s nejasnými okolnostmi, jako je úmrtí mladého Roma v Žatci, se za poslední roky stalo více a případ M. D. se může stát zlomovým. Jako členové poradního orgánu Vlády ČR si nejsme jisti, zda již nyní není pozdě ve snaze předejít občanským nepokojům: I přes nízký zájem majoritních médií je totiž případ sledován desítkami tisíc Romů.“

Předseda Rady se vzhledem k proběhlé diskuzi obrátí na ministra vnitra a policejního prezidenta, s apelem na řádné prošetření okolností smrti mladíka M. D. v Žatci. Jedná se zejména o postup státní policie při zadržení M. D. dne 18. října 2016 v ranních hodinách, které předcházely incidentu v žatecké pizzerii. Dále bude požadovat informace k upřesnění postupu městské policie během samotného incidentu a její údajně liknavé reakci na stížnosti občanů Žatce, kteří poukazovali na drobné incidenty způsobené mladíkem M. D. na poště a v obchodě toho dne. V neposlední řadě zde existuje potřeba ověření výpovědi svědků, kteří byli vyslýcháni v souvislosti s tímto případem až dodatečně a prověření souvislostí, za nichž byla provedena druhá pitva a porovnání nálezů s pitvou předcházející.

2. Informace o zahájení školního roku ve vztahu k implementaci novely školského zákona

V souvislosti se zahájením školního roku 2016/2017 byl osloven zástupce ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, aby na zasedání Rady referoval o průběh zahájení školního roku ve vztahu k implementaci novely školského zákona upravující vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Náměstek ministryně školství, mládeže a tělovýchovy informoval o financování inkluzivních opatření, včetně opatření v mateřských školách prostřednictvím tzv. šablon. Velká diskuze se

vedla k počtu žáků, kteří měli přejít z praktických škol do běžných tříd. V této záležitosti právě probíhá zjišťování a sběr údajů z jednotlivých krajů. Přesná čísla by měla být známa zhruba v polovině listopadu, v současné době se pracuje s odhadem 200 až 250 žáků, kteří přestoupili z tzv. škol praktických do škol hlavního vzdělávacího proudu.

3. Informace o projektu „Databáze romských obětí holocaustu“

Následující bod jednání byl věnován přípravě projektu Institutu Tereziánské iniciativy Databáze romských obětí holocaustu. Prezentování bodu se ujala paní Tereza Štěpková z Institutu Tereziánské iniciativy. S projektem již byli seznámeni členové pracovní skupiny pro odškodnění Romů na svém zasedání dne 7. října 2016.

Tereza Štěpková informovala, že cílem projektu je přispět k rozvoji dokumentace romských obětí holocaustu, jejichž životní osudy jsou jakýmkoli způsobem spojeny s územím dnešní České republiky, shromáždit a systematizovat údaje jednotlivých lidí pronásledovaných a perzekvovaných kvůli svému romskému původu během druhé světové války, poskytnout a využít shromážděné údaje a materiály k výzkumu, bádání a vzdělávání a zvýšit tak povědomí o holocaustu Romů jako součásti moderních dějin středoevropského regionu. Součástí projektu je také podnítit širší diskusi o významu připomínání událostí druhé světové války, zejména jejích příčin a důsledků pro utváření identity členů všech skupin obyvatel našeho regionu - příslušníků většiny a menšin a budování jejich vzájemných vztahů.

Očekává se, že bude vytvořena základní databáze romských obětí holocaustu, dále pak databáze archivních fondů obsahujících materiály k tématu projektu. Vznikne pracovní expertní skupina složená z odborníků a konzultantů, která bude přispívat k osvětě v prostředí většinové společnosti i směrem dovnitř romské komunity. Očekává se, že během práce na projektu budou zpracovány nosné příběhy romských rodin, které se staly obětí holocaustu a se kterými se seznámí široká veřejnost.

4. Informace o činnosti Agentury pro sociální začleňování a schválení Metodiky koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám

R. Jiránek, ředitel Agentury pro sociální začleňování, představil přepracovanou Metodiku koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám. Podle nové metodiky je koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám nástrojem pomoci městům a obcím při sociálním začleňování sociálně vyloučených obyvatel z prostředků Evropských strukturálních a investičních fondů (dále „ESIF“) za místní podpory Agentury.

Metodika vychází z dosavadní praxe Agentury ze spolupráce s obcemi. Agentura postupuje podle prověřené metodiky, tedy od analýzy situace a sestavení lokálního partnerství (obec – úřady – NNO – školy a školská zařízení – policie – zaměstnavatelé – veřejnost, včetně obyvatel ohrožených vyloučením či sociálně vyloučených, případně další relevantní aktéři) přes sestavení Strategického plánu sociálního začleňování k jeho naplňování a vyhodnocování, vč. revize plánu pro další období. Spolupráce obce a Agentury trvá zpravidla tři roky. Vedle podpory rozvoje samotných veřejných (vzdělávacích, sociálních, zaměstnanostních, bytových a bezpečnostních) politik v obci zejména na bázi komunitního rozvoje a participace místních aktérů se Agentura soustředí na efektivní využívání prostředků strukturálních fondů a poskytuje obcím a ostatním partnerům rozsáhlý servis ke zpracování, realizaci a zajištění udržitelnosti relevantních aktivit a výsledků.

E. Horvát, předseda Monitorovacího výboru pro činnost Agentury pro sociální začleňování, informoval o projednání metodiky monitorovacím výborem, který zasedal 21. října 2016 a Metodiku na svém zasedání schválil. Představil v metodice uvedený postup výběru obcí.

Místopředseda Rady² představil návrh usnesení, ve kterém navrhnul schválit Metodiku koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám.

**Návrh usnesení č. 6/2016
Rady vlády pro záležitosti romské menšiny
ze dne 1. listopadu 2016
k bodu č. 4**

Rada

- I. **schvaluje** Metodiku Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 4.0 včetně 18 příloh, která byla schválena Monitorovacím výborem dne 21. října 2016.

Ano	Zdržel se	Ne
13	4	0

Usnesení bylo schváleno.

5. Informace o činnosti pracovních skupin - zejména informace o činnosti Pracovní skupiny k protiprávním sterilizacím

Informaci o činnosti Pracovní skupiny k protiprávním sterilizacím podala její předsedkyně L. Fuková. Informovala o proběhlé konferenci pořádanou OBSE k protiprávním sterilizacím, na které byli účastníci informováni o aktuálním vývoji v evropských státech v této věci. Například v Norsku se pracuje na odškodňovacím systému a ve Švýcarsku byl schválen zákon o odškodnění obětí různých forem diskriminace.

Dále informovala o výsledcích spolupráce s ministerstvem zdravotnictví ve věci hledání vhodné podpory protiprávně sterilizovaných žen.

Poukázala na úkol z romské strategie ke standardizovanému vzdělávání tak, aby součástí kurikula pregraduální přípravy lékaře byl i ucelený blok multikulturního vzdělávání. Ke vzdělávacím kurzům zmínila, že i přes skutečnost, že na stránkách ministerstva zdravotnictví se při vzdělávání zdravotnických pracovníků odkazuje na Strategii romské integrace do roku 2020, tak vzdělávací kurzy toto téma dále nerozpracovávají.

Č. Růžička, předseda Výboru pro odškodnění Romů informoval, že po dvou letech jednání s německým Ministerstvem financí a s pomocí MZV věci dospěl k dohodě o další možnosti odškodnění pro romské oběti holocaustu během druhé světové války. Partnerem Ministerstva financí Spolkové republiky Německo a s vyřizováním žádostí v ČR oficiálně pomáhá spolek Výbor pro odškodnění romského holocaustu. Informoval, že dědický nárok u tohoto odškodnění nevzniká.

M. Horváthová informovala, že plánuje nejbližší zasedání Pracovní skupiny pro vzdělávání Romů na prosinec. Tématem jednání by měla být navazující diskuze k situaci romských žáků v českém vzdělávacím systému.

² Předseda Rady předal vedení Rady místopředsedovi a z jednání se z důvodu pracovní cesty omluvil. Z jednání se také omluvil zástupce MPSV.

9. Různé

Členové Rady obdrželi v podkladech pro zasedání Rady Metodiku k zabezpečení kontroly výkonu přenesené působnosti ve vztahu k národnostně menšinovému zákonu, Metodiku k zabezpečení výkonu agendy integrace příslušníků romské komunity do společnosti a Metodiku sledování a vyhodnocování naplňování Strategie romské integrace do roku 2020, která byla vládou schválena 24. října 2016. Současně obdrželi výsledky dotačních programů Úřadu vlády ČR v oblasti romské integrace, které již byly zveřejněny na webových stránkách Úřadu vlády ČR. Členové Rady neměli k těmto metodikám žádné doplňující dotazy, ani připomínky.

K. Holomek informoval o aktivitě profesora Ctibora Nečase, který připravil publikaci „Galerie romských osobností“, což je práce o životě a činnosti romských osobností a požádal, zdali by se Rada tímto dokumentem mohla zabývat a případně podpořit její publikaci a vydání například jménem Rady vlády pro záležitosti romské menšiny.

M. Horváthová informovala o projektu Aktivizace a zmocňování Romů prostřednictvím národní romské platformy, v rámci kterého proběhly dvě školení a plánované jsou další tři regionální setkání v Olomouci dne 10. října 2016, v Chomutově 24. listopadu 2016 a v Písku 8. prosince 2016. Vyzvala kancelář Rady, aby připravil navazující projekt.

S. Daniel informoval o možnosti využití zákona o veřejných zakázkách k podpoře zaměstnanosti osob dlouhodobě nezaměstnaných. Jednal s ministrem dopravy, který jej informoval o uplatnění této možnosti při realizaci zakázek ministerstva dopravy.

Přílohy:

Metodika Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 4.0 včetně 18 příloh

Zpracoval: Martin Martínek, v. r.

Jiří Dienstbier, v. r.

*ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu
předseda Rady vlády pro záležitosti romské menšiny*